



נפש בשאפל

דברי אלוקים חיים מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שיעור פרקי אבות, פרק שני, פרשת תזריע-מלורע, תש"פ

נפשי בשאפלי ועמי בבקשתי

תפילה ובקשה, במיוחד בעת צרה הזו



- בבוקר יאמר מי יתן ערב ובערב יאמר מי יתן בוקר.

זו העת לחשב חשבונה של נפש, לדעת מה רוצה הקב"ה מאיתנו, מה עלינו לעשות. נחפשה דרכינו ונחקרה.

תמיהה במגילת אסתר

בימי הפורים ראיתי אמרה נפלאה אשר נכתב בספר הקדום 'קול יהודה' על מגילת אסתר. בדבריו

א מחברו היה גאון עולם, שר התורה והיראה, שחיל לפני כמאתיים שנה. הוא ישב על כס הרבנות בעיר זלאבין הליטאית ובמשך שנים שימש גם כמגיד מישרים בקהילה קדושה הורודנא. גאון זה לא זכה למאור עיניים, כאשר בהיותו בן שנה ומחצה לערך כבה מאור עיניו והוא נעשה לסומא. ועוד היתה זו התקופה שקדמה להמצאת כתב ברייל דרכו יכולים עיוורים לקרוא בעזרת חוש המישוש. ובכל זאת הוא לא אמר נואש ולא הלך שבי אחר עיניו הכבות. הוא למד בעל פה מפי מה שמעו וזכה לקנות רוב תורה, וכאשר מעיניים בספריו ובהקדמותיהם אפשר לפקוח עיניים משתוממות בראותנו את רוב גודל גאונותו כי רבה היא; כאשר כל חלקי התורה ברורים היו לפניו, רבדי הגלה ורבדי הנסתר. ולא זו בלבד, אלא אף זכה לחבר חיבורים מחוכמים, על פרקי אבות, על ספר משלי, ספר 'תורת הקנאות' וספרו ממנו אנו מלמדים, קול יהודה על מגילת אסתר.

התנא אומר באבות פרק ב, משנה יג:

רבי שמעון אומר: הוי זהיר בקריאת-שמע ובתפילה. וכשאתה מתפלל, אל תעש תפילתך קבע אלא רחמים ותחנונים לפני המקום ברוך הוא; שנאמר (ויאז ב) 'כי חנון ורחום הוא, ארך אפיים ורב חסד, וניחם על הרעה' כלומר, על ידי תפילתו של אדם הוא זוכה שהקב"ה מנקה אותו מכל רע וחלאת עוון והכי הוא יוצא נקי ומצוחצח. ומסיים התנא: **ואל תהי רשע בפניך עצמך. ולהלן נבאר את אמירתו של התנא האלוקי - 'אל תעש תפילתך קבע, אלא רחמים ותחנונים לפני המקום'.**

להבנת הדברים נקדים בדברי התבוננות, כי הלא שרונים אנו במצב אשר 'עת צרה היא ליעקב', זמן קשה לבני ישראל בכל מקום שהם. ואם אמרו חכמים שכאשר ישנה צרה לאומות העולם, צריכים אנו להתעורר מהצרה הזו ולתקן את אורחותינו, כי כל מאורע אשר קורה בעולם, בשביל ישראל הוא, על אחת כמה וכמה כאשר הצרה פוגעת אף בבני ישראל, ואין לך יום שאין קללתו מרובה משל חברתו, כאשר בשורות קשות וכואבות מגיעות עלינו מכל קצווי העולם היהודי. והלא מתקיים הכתוב ב'תוכחה'

בין 'שאלה' ל'בקשה'

לביאורם של דברים מהלך הקול 'יהודה' במהלך שכולו לכול מוגאונות כבירה, כאשר הוא מזכיר מכל רחבי התורה. ואנו נזכיר את עיקרם של דברים, בתוספת נוסף ממה שהאיר הקב"ה את עינינו להוסיף ולהפרות את הדברים.

יסודם של דברים כך הוא: **שאלה** הוא לשון המוזכר כאשר מבקשים מן הזולת דבר טובה התלוי ברצונו, ברצותו נענה ונותן את המבוקש ממנו וברצותו מסרב. הכל תלוי ברצונו הטוב. לא כן היא לשון **בקשה** שהיא תקיפה יותר, והיא לשון של מי שדורש דבר בבקשה חזקה ובתקיפות עד אשר זה ממנו מבקשים את הבקשה, אינו יכול לסרב לה והוא חייב למלא את המבוקש. והדברים מוכחים מתוך התורה הקדושה.

דבר נפלא ביאר התוספות-יום טוב, בחילוק שבין ברכות התורה לבין ברכת הזימון. בעת ברכת התורה אנו מברכים 'ברוך אתה הוי"ה... אשר קדשנו במצוותיו וציוונו לעסוק בדברי תורה', ומשבחים 'ברוך אתה הוי"ה... ונתן לנו תורתו'. בהזכרת שם הוי"ה. לא כן בברכת הזימון, כאשר מברכים להקב"ה שנתן לנו את מאכלנו, אנו מזכירים של אלוקים שהוא בחינת מידת הדין - 'נברך אלוקיני שאכלנו משלוי'. ולכאורה מאי שנא, מדוע בדברי תורה אנו מזכירים שם של רחמים ובברכת הזימון אנו מזכירים שם של מידת הדין.

ומבאר, כי הנה הקב"ה אוהב אותנו באהבה אין קץ, בעבר, בהווה ובעתיד. ומרוב אהבתו אותנו וחשקו בנו את נתן לנו את המתנה היקרה והחשובה ביותר שיש בכל העולמות, היא התורה הקדושה, אשר בחר בנו מכל העמים, ונתן לנו את תורתו. התורה היא מתנה אלוקית, מתנת אהבה, אילת אהבים ויעלת חן לכל אחד ואחד מבני ישראל. ועל כן, כשאנו מברכים על התורה, אנו מברכים על הקב"ה אשר נתן לנו

ב כאשר לומדים תורת אמת, הרי התורה פרה ורבה. וכבר אמר זק"ק מרנא ה'ייטב לב' ז"ע, שלתורת אמת יש כוח הולדה, להיות פרה ורבה, בבחינת מוסף והולך, בתוספת ובהתפשטות.

הוא מצטט את שיחתם של אסתר המלכה והמלך אחשוורוש. כאשר היתה מלכות המן הרשע אשר רצה להכרית ולהשמיד את כל היהודים, טף ונשים ביום אחד. ואסתר המלכה, הצדקנית הגדולה, חירפה נפשה לבוא לפני המלך ולנסות לקרוע את רוע הגזירה. ויהי כאשר ראה אותה המלך, הוא הושיט לה את שרביט הזהב, ויאמר המלך, **מה לך אסתר המלכה ומה בקשתך עד חצי המלכות ויינתן לך. ותאמר אסתר, אם על המלך טוב, יבוא המלך והמן היום אל המשתה אשר עשיתי לו.**

מאוחר יותר, ויאמר המלך **לאסתר במשתה היין, מה שאלתך ויינתן לך ומה בקשתך עד חצי המלכות ותעש. ותען אסתר ותאמר: שאלתי ובקשתי, אם מצאתי חן בעיני המלך ואם על המלך טוב, לתת את שאלתי ולעשות את בקשתי; יבוא המלך והמן אל המשתה אשר אעשה להם, ומחר אעשה כדבר המלך.**

למחרת, בעת הסעודה השנייה שהכינה אסתר לאחשוורוש ולהמן, ויאמר המלך גם **ביום השני במשתה היין: מה שאלתך אסתר המלכה ותינתן ומה בקשתך עד חצי המלכות ותעש. ותען אסתר המלכה ותאמר: אם מצאתי חן בעיני המלך ואם על המלך טוב, תינתן לי נפשי בשאלתי ועמי בבקשתי.**

ומקשה בעל 'קול יהודה' שתי קושיות. ראשית, מדוע אנו מוצאים את אסתר המלכה כופלת את דבריה 'שאלתי ובקשתי', לתת את שאלתי ולעשות את בקשתי, הלא טעם וסיבה יש בכפילות לשון זו. ותו, אם נדייק ניווכח בחילוק, כאשר היא מדבר על עצמי היא מזכירה לשון שאלה - **נפשי בשאלתי**. ואילו כשהיא משיחה על עמה, היא מדברת בלשון בקשה - **ועמי בבקשתי**. ולכאורה מה טמון בחילוק זה בין 'נפשי לעמי' ובין 'שאלתי לבקשתי'.

וכמה מחייב אותנו צדיק זה אשר למרות שהיה במצב של פטור מכל המצוות ולא ראה אף את אחת, הצליח להעפיל בגאונותו עד אין חקר. הדברים מעוררים וניצבים כתוכחת מוסר.

את התורה על ידי מידת הרחמים, מתוך רחמימות ואהבה עד אין קץ. שונה הדבר הוא המאכל אשר הקב"ה זן אותנו, שם אין עניין של רחמים ואהבה, אלא על פי שורת הדין אנו מבקשים מהקב"ה שיביא לנו את אכלנו, כי לא גרענו מחיות השדה ומבהמות הבר אשר הקב"ה זן ומפרנס אותם ומספק להם את מאכלם. ועל כן אנו מזכירים בברכת הזימון שם של מידת הדין - כי בדין מגיע לנו.

ממילא נבין ונראה שדוד המלך משתעי בלישנא דבקשתא, ואומר (תהלים לו, כה) **וורעו מבקש לחם**, בלשון בקשה דווקא, כי 'מאן דיהיב חי, יהיב מזוני', ואנו נושאים עינינו אל הקב"ה בבקשה גמורה לקבל את מאכלנו. ומכאן שלשון בקשה היא כאשר מבקשים בדין מבלי שהמתבקש יוכל לסרב ולמאן.

הרי לנו לימוד גדול לתורת התפילה. כי כאשר עומדים אנו לבקש על דברים ההכרחיים וחיוניים לנו, דברים אשר הובטחנו עליהם מפי הקב"ה, נוכל לבקש את בקשתנו בדרך ובלשון 'בקשה' שהוא לשון בו המתבקש אינו יכול לסרב. אם כי כמובן מתוך אימה ויראה, רתת וזיע, לקיים מאמר חז"ל 'לפני מי אתה עומד'. אבל עדיין שייך לשון של דרישה ובקשה - שהקב"ה החפץ להיטיב עם בריותיו ייטיב לנו ויתן לנו את מבוקשנו. לא כן ביתר הדברים אשר אינם הכרחיים לנו ואינם מובטחים לנו, בהם לא שייך לשון 'בקשה', כי אם לשון 'שאלה' בלבד. אנו שואלים וברצות הקב"ה, אם נמצא חן וחסד לפניו, ימלא את משאלותינו.

נפשי בשאלתי ועמי בבקשתי

ובתהלים אנו מוצאים את דוד המלך: **אספרה אל חוק, ה' אמר אלי: בני אתה, אני היום ילדתיך. שאל ממני ואתנה גויים נחלתך ואחוזתך אפסי ארץ.** ולכאורה מדוע אומר לנו הקב"ה 'שאל ממני ואתנה' ולא 'בקש ממני'?

אלא כך אומר לנו ריבון העולמים:

יתייצבו מלכי ארץ ורוזנים נוסדו יחד, על ה' ועל משיחו והם פוערים פיהם לאמור: ננתקה את מוסדותימו ונשליכה ממנו עבותימו. ברצותם להרע למשיחי ה', בני ישראל, אולם הקב"ה יושב בשמים ישחק, ה' ילעזו למו... ואולם אנו, בני ישראל - **אספרה אל חוק**, אנו מספרים לאומות העולם שידעו עד היכן מגיעה אהבת ה' אותנו, כי ה' **אמר אלי: בני אתה, אני היום ילדתיך, שאל ממני ואתנה** - עד כדי כך רבתה אהבתו של הקב"ה אלינו, שלא רק בדברים ההכרחיים של 'בקשה' הוא ממלא את כל צרכינו, אלא אפילו בדברים ששייך בהם לשון 'שאלה' בלבד, באשר אינם חיוניים והכרחיים, גם שם הוא מעניק לנו את כל אשר אנו רוצים.

שאל ממני ואתנה גויים נחלתך ואחוזתך אפסי ארץ. תרועם בשבט ברזל, ככלי יוצר תנפצם. שהקב"ה ממלא את כל משאלותינו ונוכל

מבקשים לחם

על זה הדרך מומשיך ה'קול יהודה' להוכיח מפסוקי מגילת איכה: **כל עמה נאנחים, מבקשים לחם.** כי למרות שבני ישראל היו אז בתכלית ההענשה. הם גלו מעל שולחן אביהם וגורשו מארץ אבותיהם. מכל מקום הם 'ביקשו' לחם, מתוך בקשה שעל פי שורת הדין, כי עדיין בדין מגיע להם לחם, כמו לכל בריה ובריה וכפי הטבע שטבע הקב"ה בעולם שהוא יתברך מפרנס את ברואיו.

ואם תאמרו, הנה בהמשך הכתובים שם נאמר **רבך לשון יונק לחיבו, עוללים שאלו לחם**, הרי שאנו מוצאים לשון 'שאלה' בלחם ולא לשון בקשה. יש לומר, שאין כאן כל סתירה, אלא שיש הבדל בין אנשים בוגרים לבין יונקים. כי בעוד אדם בוגר כל חיותו הוא מן הלחם - ועל כן הוא יכול לבקש בבקשה תקיפה מדין את הלחם; הרי שפעוטות היונקים אינם ניזונים מלחם אלא ממשקה חלב, ואת המשקה היו יכולים לבקש בלשון בקשה כי מהמשקה מתקיימת נפשם, אולם הלחם עבורם אינו חיוני, כי הם לא חיים עליו, על כן אצלם נאמר דווקא לשון 'שאלה', כי 'בקשה' שייך אצלם רק אצל החלב אותם הם שותים וממנו הם ניזונים. ועל כן אכן אצל הבוגרים בעם נאמר בלשון בקשה - **כל עמה נאנחים, מבקשים לחם.**

לראות במפלתן של האומות הקמוות עלינו להרוג אותנו ולהשמידנו. ועוד נוכל לדייק שמאחר ואנו מבקשים זאת מהקב"ה בלשון שאלה, לא בדרישה, אלא בענוות צדק ומתוך הכנעת הלב, לכן הוא מעניק לנו כל זאת ונותן אויבינו תחתינו.

ודוד המלך אומר בתהילותיו - **אחת שאֵלתי מאת ה'** הוא ניגש אל הקב"ה מתוך לב נשבר, מתוך לשון של 'שאלה', כמי שאינו דורש כלום אלא מבקש בבקשה פורתא ומוכנעת. ומתוך אותו לב נשבר הוא השיג תוקף ועוז בשמים, עוז של בקשה, ועל כך המשיך **אותה אבקש** ובקשתו היא **שבתי כבית ה' בל ימי חיי, לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו**. הוא פותח בלשון שאלה, כלב נשבר, ורק לאחר מכן הוא מקבל תוקף ועוז לבקש בשתי הידיים.

וכאן מגיע ה'קול יהודה' לביאור לשונה של אסתר, כי לא בכדי כפלה את דבריה ולא בכדי שינתה בין 'שאלה' ל'נפשי' ובין 'בקשה' ל'עמי'. כי כאשר ביקשה על עצמה, היא בקשה מתוך הכנעה - **נפשי בשאלתי** כמי שלא חייבים לו מאומה וכל מה שהוא מבקש זה בחסד ולא בזכות. אולם עבור עם בני ישראל, היא דרשה מתוך עיזו וגבורה, **ועמי בבקשתי** - מתוך בקשה אמיצה ואיתנה, בקשה המחייב את המתבקש למלא את מבוקשו של המבקש.

תבקשנה ככסף וכמטמונים

מדי דברנו, נעמיק עוד בהוד לימוד התורה הקדושה, אשר התורה נקנית לאדם רק על ידי יגיעה רבה ועצומה. מורי ורבי, כ"ק האדמו"ר ה'שפע חיים' מצאנו ז"ע היה אומר: "אדם חפץ ליכות ללמוד ולדעת את כל הש"ס בלילה אחד. אולם הוא עדיין רוצה באותו לילה לישון שמונה שעות..." כאומר: אף אחד אינו מתנגד ללכת לישון בלילה על יצועו ולהתעורר בבוקר כאשר כל מסכתות הש"ס סדורות במוחו... אולם בפועל אפילו על לילה אחד של שינה הוא לא מוכן לוותר בשביל התורה הקדושה.

כי אכן במתנה קיבלנו את התורה הקדושה, ועדיין אי אפשר ליכות בה ללא יגיעה אמינית. יגיעת המוח ויגיעת התפילה, לעמוד ולהתחנן ולבקש

ממי שהחכמה שלו, אשר הוא יתברך ייב חכמתא לחכימין, ועל ידי שנבקש בלשון בקשה את התורה הקדושה - נזכה לקבלה באמת ולהלך בין שביליה. והכתוב אומר: **אם תבקשנה ככסף וכמטמונים... אז תבין יראת ה'!** כי על מנת ליכות בתורה, אי אפשר להסתפק בתפילה בשפה רפה, כי נגד תשוקתו של אדם ליכות לכתר תורה, עומדים מקטרגים ומשטינים רבים. על מנת ליכות לכתר תורה צריכים להתייגע הן בתורה והן בתפילה ליכות לתורה ואז יקוים בנו דבר שאמרו חכמים והרי הוא מוכח המציאות - יגיעת ומצאת תאמין.

אין ברצוני לעמוד כמוכיח בשער, אולם האמת אגיד ולא אסתיר, שבימינו אנו, לימוד התורה מתאפיין בפחות יגיעה. נער הייתי אולם עוד לא זקנתי, בן שישים ושלוש אנוכי היום אולם זכיתי שתיאמר באוזני עדות מלפני שנות דור. זכיתי להכיר ישישים בעלי צורה שחיו בדור הקדומים ועוד עסקו בתורה ובעבודה באירופה שלפני מלחמת העולם הראשונה, ווען די וועלט איז נאך געווען וועלט (כשהעולם עוד היה עולם... במיטבו ובתקנתו).

והמה היו להם מושגים של לימוד התורה מתוך יגיעה אמינית. הם היו יושבים ולומדים כנערים מתוך יגיעת אמת, ללא חשמל דולק, ללא ישיבות מסודרות ומסדרות, לא היו להם שעות אוכל וחדר אוכל המגיש ארוחות כיד המלך. על מנת לא לגווע ברעב היו נודדים בבתי בעלי הבתים ואוכלים 'טעג' (-ימים). לא אחת היה יכול לעבור עליהם יום שלם מבלי שיבוא דבר מאכל כלשהו לפיהם, ופעמים רבות גם אם כבר הזמין אותם מאן-דהו לאכול בביתו, היה זה עני מרוד שלא היה לו לתת להם דבר המשביע וסעודתו לא הספיקה אף לו ולמשפחתו. ואף-על-פי-כן ואולי דווקא לכן, הם זכו לצמוח בתורה בבקיאות ובהתמדה עד אין קץ.

לזאת זכו בשכר שהתייגעו על דברי תורה והמיתו עצמו עליהם. דברי המשנה המצווה את הבא בשערי התורה 'על הארץ תישן' קוימו אצלם להלכה ולמעשה. גם בבתיהם שלהם לא היה להם כל רווח, גם בבתיהם היו ישנים על הקרקע וכבר לא היה להם כל חילוק על איזה קרקע הם שוכבים לישון, האם בבית-המדרש או בבית הוריהם. ומשם, מתוך

הקרקע ומתוך המחסור, הם צמחו כגדולי תורה ויראה. תורה מתוך עמל, תורה מתוך יגיעה עד כלות הכוחות וביטול הגשמיות.

ברם, בדורנו אין אנו מוצאים את אותה היגיעה בתורה.

הב לך מזוני

אך בתקופה זו, שוב צפה ועולה יגיעת התורה המתבקשת מכל אחד ואחד מאיתנו. אכן, הקב"ה אינו מבקש מאיתנו בדורנו זה שנישן על מזון קש או על קרקע קרה. אולם אנו נמצאים כעת במצב לא פשוט כאשר היכלי התורה למגדול ועד קטן, מתלמודי התורה ובתי החינוך ועד הישיבות הקדושות וכוללי האברכים, נעולים וחתומים תחת הנגף הצורר את כל באי עולם. ובימים הללו עלינו להתגבר על השגרה הבלתי שגרתית ולתפוס את לימוד התורה בידיים ממש.

צריכים להתעמל ולהתייגע למרות חוסר הנוחות. השיעורים מועברים רק בדרך הטלפון, אין את 'בעל השמועה העומד כנגדו', וצריכים להתאמץ להתרכז ביגיעה. ומתוך תורה כזו, הנלמדת מתוך יגיעה, אפשר לצמוח במבואות התורה והידיעה. יגיעת ומצאת - תאמין. ובימים הללו מתוך הקושי הזה, עלינו לצעוק אל הקב"ה ולבקש ממנו שנוכה לקנות את קניין התורה, ואם נבקש ממנו בבקשה אמיתית, כמבקש כסף ומטמונים - אכן נזכה לקבל את המפתחות לשערי התורה ולהיכנס אל מבואות אוריינתא.

ואם בתפילה עסקינן ובתקופה מרה זו עסקינן, מן הנכון לציין את משאלת ליבם של יהודים רבים כל-כך, רבים מספור, אשר כל שאלתם ובקשתם בימים הללו הוא לזכות ל'לחם לאכול', שלא תגדע קרן פרנסתם. יושבות משפחות שלימות בבתיהם, כולל אבי המשפחה שאינו נמצא במקום עיסוקו,

ג יש מי שמתלונן 'איני מסוגל ללמוד כך עם הטלפון', והתשובה אליו: אל תלמוד עם הטלפון, תלמד עם מי שאמר והיה הטלפון, עם נותן התורה בכבודו ובעצמו. כי הלא אמרו חכמים שאפילו אחד היושב ועוסק בתורה, הקב"ה יושב ושונה נגדו. עד כדי כך.

וכסף אין (ושמא בכך שהבחורים לא לומדים בשיבות, צומחת טובה גדולה, כי לפחות נחשק מההורים לשלם שכר לימוד כאשר מעות אין). וכי יודעים בני הנעורים על מצוקת הוריהם. הנער הליזה אשר אף מצליח להשתכר כמה וכמה פרוטות, היודע הוא את מצב הוריו, אם פרנסה יש להם, האם הוא יודע שאביו צריך לקושש טובות מאחרים על מנת לקנות את הקניות הביתיות החיוניות. ועל כן צריך כל אחד לבקש ולהתחנן מאת הקב"ה בתפילה אמיצה, שיתן לו את כל מה שהוא צריך, מזונא ופרנסתא טבתא.

וכאשר מבקשים עבור הכלל כולו, צריכים לבקש בלשון של בקשה, לשון של חוזק. הדא הוא דכתיב בפרשת ואתחנן וביקשתם משם את ה' אלוֹקֵיךָ, ומצאת כי תדרשנו ככל לִבְךָ וכל נפשך. לא לשון שאלה יש כאן אלא לשון בקשה, שעלינו לבקש את הקב"ה, לבקש בתקיפות שכבר נזכה לראותו, באורו נראה אור, שנוכה למצוא אותו בתוך החשיכה הגדולה ובתוך העלטה אשר מאפילה על כל יושבי תבל. החושך תכסה ארץ וערפל לאומים.

בינו והתבוננו

השתא, כאשר שרויים אנו בגו צרת המגפה, עת צרה היא ליעקב, הזמן ראוי ונכון לחשב חשבונה של נפש, להתבונן יחדיו, לפקוח עיניים ולפתוח את שערי הלב בהתבוננות אמת. אם כי לא נוכל לדעת ולהצביע בוודאות, הנה על זה הגיעה הרעה הזו, שכן דבר זה מסור לצדיקים הקרובים אל כיסא הכבוד, ואילו אנוכי איני אלא אדם פשוט ביותר, יהודי פשוט, מזרע אברהם, יצחק ויעקב. ואין איתי יודע עד מה.

אחת רואים אנו, אשר בימים הללו נמנע ההתחברות בין יהודים, וההתחברות יחדיו 'ברוב עם הדרת מלך' או 'איש עם רעהו', הוא מהדברים אשר חשיבותם ניכרת מבין כתבי הקודש, בתורה ובנביאים, בראשונים ובאחרונים. אמנם התקרבות אינה קרבת הגוף אלא קרבת הנפשות. תמיד מעוררים אותנו להתקרב איש אל רעהו, ולפתע אנו מוצאים עצמנו במצב בו מרבים להתריע להתרחק כל אחד מחברו. וזהו הזמן לשנן את אשר היו יהודים אומרים

באידיש מקודשת: "מ'דארף זיין גוט צו יעדער, אבער נישט גוט מיט יעדער" (משמעות המאמר: צריכים להתנהג באחוה עם כל אחד, אבל לא צריכים להתחבר עם כל אחד).

מאיידך, הזמן הזה מפגיש אותנו עם הגדרה נוספת, אף היא נאמרת באידיש של מעלה: "ווייט פון די אויגן, ווייט פון הארץ" (רחוק מן העין, רחוק מן הלב). והימים הללו הם לדאבון לב מתוך ריחוק איש מרעהו, מה שמרחק אותנו גם בריחוק הלב, כאשר כל אחד ספון ומסוגר בביתו, רחוק ממצוות אחוה, ממצוות הכנסת אורחים, מחלוקת צדקה לעניים ועל דא ודאי קא צווחינן.

עם הילדים בבית

עוד זאת עלינו להתבונן, מתוך ידיעה שהקב"ה מנסה אותנו בימים אלה ורוצה לראות איך ועל מה אנו מתפללים, איך אנו שוטחים תפילה לפניו יתברך.

כי יכול אדם להתפלל על המצב אולם דיבורו יהיה דיבור שאינו יפה, דיבור של כפיות טובה. הוא יפתח פיו למרום בתפילה ובתחינה: "ריבונו של עולם, פתח נא כבר מחדש את בתי החינוך, את תלמודי התורה ואת הישיבות, כי איני מסוגל עוד להתמודד עם הילדים בבית. כולי עומד ומצפה בייחול לב שכבר ייפתחו בתי הלימוד והם ייעלמו מהבית..." ומי שכך פונה אל בוראו, הרי הוא כפוי טובה מאין כמותו, כי אינו מכיר בטובה הגדולה מכל שגמל עמו הקב"ה, כאשר בירך את ביתו בצאצאים.

בימינו אנו, עם ממסד תלמודי התורה והישיבות בהם שוהים הצאצאים במהלך כל שעות היום, התרגלנו לחיות ללא עול אמיתי של חינוך הצאצאים. שולחים את הילדים למקומות לימודיהם ומורידים מאיתנו את העול, מפקידים את הצאצאים בידי המונחים בלבד. רק אחת בשנה מגיעים אל המוסד כדי לשמוע מעט ולקבל דין וחשבון על התנהגותו של הצאצא, ותו לא. לא כך צווננו בתורה הקדושה, שם חויבנו 'ולמדתם אותם את בניכם לדבר בס, בשבתך בביתך... בשכבר ובקומך'.

כל החיים אתה דורש מהמלמד, מהר"מ בישיבה, מראש הישיבה, מהמשגיח, אתה מבקש מהם כך

וכך בהתנהגותם עם צאצאיך - את כל זאת תדרוש אתה מעצמך כשהילדים נמצאים ברשותך ממש, ילדים ובחורים כאחד. כל ימות השנה אתה דורש בתקיפות מהמלמד שלא יהיו להרים ידו ולהכות את בנך, אז כעת, כשהילד נמצא בבית, כבוש כעסך ואל תכהו אתה. כל השנה אתה מקפיד על המשגיח שלא יקפיד על בנך אלא יתייחס אליו בסבר פנים יפות - כעת תורך להתנהג כך, לדרוש מעצמך כן, ולהתנהג עם בנך בסבלנות ובסבר פנים יפות. ועדיין אסייג את דברי שכשם שהמלמד לא שווה עם התלמידים במשך כל שעות היממה ולא עשרים וארבע שעות נדרש ממנו להתנהג בסבלנות - כי זה למעלה מגדר כוחות אנוש - אף אתה כן, קבע לעצמך זמן עם הילדים, עם הצאצאים, בנה 'תכנית' מסודרת וכך תוכל להסתדר עמם בצורה נאותה, לקיים מצוות 'ולמדתם אותם'.

ובאותו עניין, את אשר עם לבבי אשיחה, שלמרות שאכן ישנו קושי רב המצב הקיים, איני חושב שמותר בעת כזאת לפתוח מחדש את שערי מוסדות החינוך. מי שאינו אוטם עינו לראות ואת אוזנו לשמוע, הרי הא רואה כמה רבים הם החולים תוך אמוני עם סגולה. מדי יום שומעים עוד ועוד טרגדיות, רחמנא לשיזבן. יצילנו ה' מכל אלה אשר עוצמים עיניהם ורוצים לפתוח מחדש את בתי המדרש והישיבות על מנת שיוכלו להתפלל וללמוד בהם. המצב אינו פשוט כלל, מי יודע אם בחג מתן תורה או אפילו בימים הנוראים הבאים עלינו לטובה, כבר יהיה המצב לאשורו.

עננו ה' עננו

על כן בימים הללו עלינו למלא את פינו בתפילה בלשון בקשה. לבקש מהקב"ה שיכלל את דרכינו בסייעתא דשמיא. ולהתפלל על חינוך הצאצאים לכל הפחות באותה הנחרצות בה מבקשים ומתפללים על ענייני פרנסה. בקשו רחמים יהודים יקרים. בקשו רחמים על הכלל ועל הפרט. בקשו מלפני אדון הכל שכבר נזכה לקיים במהרה מצוות הכנסת אורחים בהידור, שכבר נוכל לשוב ולהכניס אחרים אל תוך בתינו, שכבר נוכל לשמוח כל אחד בשמחתו של חברו בלב שלם ובהשתתפות של ממש. שנוכל לקיים מצוות

וליכא מידי דלא רמיזי באורייתא. ונמצא שהמקרא הזה המלמד אותנו להתפלל מתוך דרישת הלב, בכל לבבך ובכל נפשך, צופן בתוכו רמז על מאמרו של חכמים, המאמר במסכת אבות אשר אמר רבי שמעון בן נתנאל: **אל תעש תפילה קבע, אלא רחמים ותחנונים לפני המקום ברוך הוא.** ומספר התיבות הללו עולה לסך ג' אלפים ת"ד. ואם נצרף את ראשי התיבות של כל סוגי התפילה שאנו מתפללים במהלך ימות השנה: שחרית, מנחה, מעריב, מוסף ונעילה - נמצא כמספר ג' אלפים תתע"ד ממש מכוון כמספר המקרא המלמד אותנו על כוח של תפילה.

ומכאן אנו למדים דרכה של תפילה מן התורה ומדברי חכמים, שהתפילה צריכה להיות מתוך **כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך**, ובד בבד מתוך **רחמים ותחנונים לפני המקום ברוך הוא.**

ירחם עלינו הקב"ה, ישמע את תפילתנו וישלח לנו את משיחו הנאמן. המינים והאפיקורסים טוענים שמדובר בדבר שעל פי חוקי הטבע רואים שמדי מאה שנים, באה מגפה ומשתוללת בעולם. יימח שםם וזכרם. אנו יודעים שהמגפה לא יורדת לא פעם במאה שנים, לא פעם באלף שנים - המגפה מתעוררת ובאה כאשר הקב"ה רוצה בכך. עת צרה שיש כעת כבר לא היתה מזה עידנים. ועל כן אנו שוטחים כפינו אל השמים בתחינה: הייליג'ער באשעפער, רחם נא קהל עדת ישורון, רצה עתירתנו, קבל צקון לחשנו. את צמח דוד עבדך תמהר להצמיח ואת קרנו תרום בישועתך, כי לישועתך קיוונו כל היום - אנו בוכים על שכינתא דאיהי בגלותא.

מה נא ומה נעים, מה יפה ומה נהדר יהיה אותה העת כאשר נוכל לשוב ולהתכנס בין כותלי בית הכנסת ובית המדרש. להתפלל יחדיו בשיר ובשבח לחי העולמים. כי בייתי בית תפילה ייקרא לכל העמים. יעזור השי"ת שיתקבלו תפילותינו ונתראה יחדיו עם ביאת משיח צדקינו במהרה בימינו, אמן.

ניחום-אבלים אצל מי שהולך מן העולם במלאת ימיו ושנותיו. שכבר יתבטל המצב הנורא הזה.

אולם כאשר מגיעים להתפלל לפני הבורא, צריכים לבוא עם ידיים נקיות מבלי להיות חלילה מטונפים בגרימת סכנה. ישנם כאלה אשר נמנעים עדיין להישמע להוראות ואינם מקפידים לכסות פניהם במסכה כשהם יוצאים לרחובה של עיר. אין הדבר לפי כבודם המדומה. אולם עליהם לדעת שזהו רצון הבורא כעת, שילכו עם מסכות ברחוב ואף עם כפפות על הידיים - על מנת שנוכל להישמר כיאות, לא להזיק לאחרים חלילה ולא להיזק חלילה. וצריכים לקיים את ההנחיות וההוראות מתוך שמחה - כי כך רוצה הבורא יתעלה.

זו העת להתפלל בתפילה ובזעקה. **וביקשתם משם את ה' אלוקיך** לבקש את הקב"ה **משם** - כל אחד ממקום תפילתו, אם מתוך המרפסת והמניין המאוולתר ואם מתוך הבית ביחידות גמורה מפאת המצב. משם, מתוך המצב, עלינו לבקש את הקב"ה ולבקש ממנו בכל כוחות הנפש, ואז נזכה לישועת ה' - **ומצאת כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך**, הוא אשר מחויבים אנו לעשות בעת הזאת.

ושוב, אל תפילה נוכל לגשת רק אם ידינו נקיות, איני רוצה חלילה לדבר סרה או להשמין מאן-דהו **אולם צריכים לדעת שאדם היוצא לרחובה של עיר ובמויד אינו חובש מסכה ואפילו כפפות, והרי הוא גורם שיהודי אחר יידבק בנגו, היהודי הזה יש לו דם על הידיים, דם יהודי על ידיו. איבכה יוכל להעז פניו לאחור מכן ולהראות פניו בתפילה לפני מלך שומע תפילה!?! אתמהה.**

ומצאת, כי תדרשנו

על זאת עלינו לבקש. **ובקשתם משם את ה' אלוקיך ומצאת** נבקש ונמצא וגם נשיג, על ידי שנבקש בבקשה איתנה - **כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך.**

אם נחשב את מניין המקרא הלזה, עם הכולל, עם התיבות והאותיות, נמצא מניין ג' אלפים תתע"ד.

וצדיקים ישמחו ועלצו לפני אלקים וישישו בשמחה

בקול רינה וחדווה, גשים אנו יחד עם כל קהל המוני אנשי שלומנו די בכל אתר ואתר לאחל מעומקא דליבא ברכת "מזל טוב" אל מול פני הקודש, עטרת תפארת ישראל אבינו רועינו ומאור חיינו, אשר בצילו הטהור אנו חוסים, ומימיו אנו שותים

כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

לרגל השמחה השרויה במעון הקודש

בהיכנס נכדו הבה"ח אהרן רוקח נ"ו לעזתומ"צ

בן חדב"ן הרה"צ ר' יוסף מאיר שליט"א

בן כ"ק אדמו"ר ממכנובקא בעלזא שליט"א

ואנו תפילה שישפיע עלינו שמחה זו שפע ברכה וסייעתא דשמיא, ונזכה כי כ"ק מרן שליט"א יאציל עלינו מרוחו פי שנים, ויאריך ימים על ממלכתו בבריות גופא ונהורא מעליא, להדרכינו בנתיבות חיים, על מי מנוחות ינהלנו עדי ביאת גואלנו בב"א.

מברכים נאמנה אנ"ש די בכל אתר ואתר

זמנים לשבת פרשת אחרי קדושים

מוצאי שבת ר"ת	הדלקת נרות	
8:33	6:59	ישמח משה
8:36	6:44	ירושלים
9:04	7:34	ניו יורק
9:36	8:09	לונדון

י"ל ע"י "מכון נועם אמרים" סאסוב
רח' קדושת יו"ט 1, קרית ישמח משה, גני תקווה
טל: 052-768-8014 | פקס: 03-736-1653
dtsassov@gmail.com

הפצת הדא"ח לזיכוי הרבים - כל הזכויות שמורות ©

מעומק לבבינו מברכים אנו ברכת מזלא טבא
לאנ"ש היקרים כל אחד בשמו הטוב יבורך הלוא המא

ידידנו הרה"נ ר' יצחק הלוי ווייער הי"ו אבא פארק
ותתנו הרה"ח ר' נפתלי יוסף שליסל הי"ו
לרגל הולדת הנכדים/התאומים בשטומ"צ

יה"ר שיזינו לראות רוב נחת מכל יוצ"ח ולגדלם
לתורה לחופה ולמועש"ט עד ביגוא"צ בב"א

לקבלת הגליון כל שבוע באימייל שלחו הודעה ל: dtsassov@gmail.com

שעות רבות וכסף רב מוכנסות בעריכת הגליון שיצא בטוב טעם
ודעת ובשפה ברורה, לכן פונים אנו בבקשה לכל אנ"ש לקחת
חבל בנעימים ולהשתתף בהוצאות להפצת הדא"ח, ונאה הדבר
ומקובל לתרום בעידן חדוותא בעת שמחה או לעי"ג יקירכם
אנא צרו קשר עם המכון ושאו את נדבת לבכם